

PRAMEN

MESAČNÍK MICHALOVSKO - KOŠICKEJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

MÁJ 2009

ČÍSLO 5

ROČNÍK 7

CENA 0,30 € / 9 Sk

**Voznesísja na nebesá, Bože,
i po vsej zemli sláva Tvoja.
Voznesísja, Hospodi, síloju Tvojéju,
vospojem i pojem síly Tvoja.**

**V roku 1730, vo štvrtok 21. mája,
práve vo sviatok Nanebovstúpenia
Hospodina bol umučený
ctihodný PACHOMIOS**

(z Nového Martyrológia sv. Nikodéma Svätéhoorca)

Tento muž blahej pamäti pochádzal z Malej Rusi a bol synom zbožných rodičov. V mladosti bol zajatý a vzatý Tatármi do otroctva. Tí ho predali istému tureckému kožiari, ktorý ho odviezol do svojej vlasti, dnešného Ušaku, nachádzajúceho sa neďaleko Filadelfie. Kožiar sa snažil mladíka naučiť nielen svojmu remeslu, ale aj svojej viere. Keď však videl, že sa mladý muž vyučil remeslu, ale jeho náboženstvo nenávidí a odmieta, trápil ho nadávkami, vyhrážkami, hladom a bitkou.

Statočný Christov vojak však všetky tieto útrapy kvôli pravde s radosťou znášal celých 27 rokov svojho zajatia, a svojmu pánovi slúžil spoľahlivo a s ochotou, takže mu pán nakoniec, pohnutý svätcovou vernosťou, ponúkol ruku svojej dcéry a dokonca ho chcel spraviť svojim dedičom., ale len, keď zaprie Christa. Avšak tento dobrý mladík, úprimný milovník pravej múdrosti a poznania, považoval tento sobáš a bohatstvo za obyčajné plevy a v duchu uvažoval o slovách apoštola: Kto nás odlúči od lásky Christovej? Súženie, či úzkosť, prenasledovanie alebo hlad, bieda, nebezpečenstvo, či meč?

Keď nakoniec jeho pán videl, že svätec svoj názor nezmení, daroval mu slobodu a voľnosť. Počas priprav na odchod však mučeník ochorel. Prišli ho navštíviť nejakí Saraceni, ktorí neskôr potom ľživo tvrdili, že mučeník prehlásil, že sa zrieka Christa a stane sa Turkom. Preto ho hneď, čo sa uzdravil, obliekli do tureckých šiat bez toho, aby bol obrezaný. Mučeník však nesúhlasil s tým, čo mu spravili, odišiel z miesta svojho zajatia do Smyrny, kde sa zbavil tureckých šiat a následne sa odplavil na Svätú Horu Athos. Tam neďaleko Monastiera svätého Pavla našiel jedného skúseného a cnostného jeromonacha, ktorý sa volal Jozef. Jemu odhalil vo svojej tajomnosti svojho srdca a prosil ho, aby ho prijal do svojho poslušníka a postrihol za mnicha, čo sa aj stalo. A tak s ním žil 12 rokov a nasledoval ho v každej cnosti.

kde podrezávali ovce. Za nimi šlo mnoho Turkov a kresťanov. Niektorí z Turkov sa Pachomiovi vysmievali, iní na neho pľuvali, ďalší sa ho snažili priviesť k tomu, aby sa zriekol Christa. Mučeník sa však len sústredil na modlitbu a doslova bežal v ústrety mučeníctvu. Keď prišli na miesto, mučeník kľakol. Kat sa však bál zoŕať mu hlavu a prehovárал ho, aby zaprel Christa. Statočný Christov bojovník mu nebojáčne odpovedal: „Dokonči to, čo ti prikázali a zbytočne netrať čas“. Vtedy kat odsekol Pachomiovú svätú hlavu a tak tento muž blahej pamäti získal mučenícky veniec.

Ctihodné ostatky mučeníka kresťania po troch dňoch zobrali

Dňa 23. mája oslavuje michalovsko-košická eparchia sviatok jedného zo svojich svätých ochrancov, prihovárajúci sa za obnovenie tradície mníšskeho života u nás, ctihodného mučeníka Pachomia Nového. Jeho svätým ostatkom sa bude možné pokloniť pri celoeparchiálnych slávnostiach v michalovskej katedrále dňa 5. júla 2009.

Po 12-tich rokoch Pachomios počul o obdivuhodnom živote ctihodného Akákia Kapsokalyvity a presťahoval sa do Kapsokalyvy, kde prežil ďalších 6 rokov. Živil sa vlastnými rukami a ako pracovitá včela zbieral každý kvet cností, takže sa stal pre všetkých otcov žijúcich v skíte skutočným vzorom mníšskeho života. Všetci ho mali radi, pretože bol príjemný a čistota jeho života mu doslova žiarila z tváre. V srdci však Pachomios nenachádzal pokoj, pretože túžil po mučeníctve pre Christa. Hnala ho k tomu nielen láska k Bohu, ale aj strach z toho, že mu vtedy, keď bol chorý, možno naozaj z úst ušli slová zapretia Christa a preto ho Turci obliekli do zelených (moslimských) šiat.

Svoju túžbu po mučeníctve odhalil svojmu spovedníkovi, ktorý sa na neho veľmi nahneval. Myslel si, že táto Pachomiova túžba po mučeníctve je nebezpečným pokušením pýchy. Keď však Pachomios trval na svojom, stavec jeho rozhodnutie rôznymi tvrdými spôsobmi skúšal celý rok. A keď videl, že Pachomios je ochotný plniť všetky úlohy a duchovné cvičenia, ktoré mu uložil, v pôste a modlitbe začali obaja v modlitbách prosiť Boha, aby im ukázal, či je Pachomiovo mučeníctvo v súlade s Božou vôľou. Potom Pachomiovo rozhodnutie zverili tým najskúsenejším a najzbožnejším otcom Svätej Hory, ktorí všetci súhlasili s Pachomiovou túžbou. A tak sa s požehnaním a dobrými radami otcov, zvlášť ctihodného Akákia, obaja vydali do Ušaku, odkiaľ pochádzal Pachomiov pán.

Keď dorazili na miesto, Jozef ostal v nocľahárni pre pcestných a Pachomios šiel do domu svojho bývalého pána, odkiaľ sa vydal na trh, aby sa dal poznať. Keď ho Saraceni uvideli, hneď ho spoznali, chytili ho, odviekli k sudcovi.

„Tento muž, otrok kožiara, sa v nemoci zriekol Christa, - vraveli, - my sme ho potom zaodli do zelených šiat, a pozri, v čom je odedý teraz“. Sudca sa spýtal Pachomia: „Je to pravda?“ Christov mučeník Pachomios s rozziarenou tvárou odvážne prehlásil, že svojho Hospodina Isusa Christa nikdy nezaprel ani slovom, ani myšlienkou; ďalej povedal, že vyznáva Christa ako dokonalého Boha a dokonalého človeka a že pre svoju vieru je pripravený prijať akékoľvek muky a smrť. Keď sudca počul mučeníkové slová a videl, že sa ničoho nebojí, začal mu hroziť, nadváť a nakoniec povedal: „Pretože si už raz zaprel svoju vieru, je nemožné, aby si sa obliekal do tohto kresťanského oblečenia, ale musíš si vybrať z dvoch možností: zaprieť Christa, alebo zmrieť tou najstrašnejšou smrťou“. Christov mučeník na to odpovedal: „Ochraňuj ma, Christe Kráľu, aby som ani v najmenšom nezaprel Tvoje najsvätejšie meno. Nech som pripravený pre Tvoju lásku prijať oheň i smrť“.

Keď sudca počul tieto slová, vydal príkaz, aby ho zavreli do toho najtemnejšieho väzenia, kde Pachomia držali bez jedla, bez spánku a akejkolvek ľudskej útechy. Mučeník sa však cítil ako v raji, veď ho sýtila nádej v Boha. Na tretí deň sudca rozhodol, aby bol Pachomios popravený. Rozsudok mu doniesol väzensky strážca. Pachomios sa zaradoval, začal oslavovať Božie meno a celú noc strávil v modlitbe. Ráno ho vyviedli z väzenia a znova postavili pred sudcu, ktorý mu povedal: „Pre svoju tvrdohlavosť máš teraz zmrieť. Dávaj pozor, aby si svoje rozhodnutie neskôr neľutoval“.

Svätý Pachomios mu však odpovedal s rovnakou odvahou ako prv a riekol: „Ja svojho Christa nikdy nezapriem, aj keby si ma tisíckrát odsúdil na smrť. Len sprav to, čo máš, a urob to čím skôr“. Keď sudca počul tieto slová, vydal konečný rozsudok smrti. Saraceni mučeníka zviazali a vliekli na miesto popravy, nachádzajúce sa za mestom,

a pochovali; jeho kata potom napádali zlí duchovia, kričal, po meste behal s penou na ústach, až po niekoľkých dňoch neslávne vypustil ducha.

Keď sa svätcov duchovný otec dozvedel o Pachomiovom blaženom skonaní, po ktorom jeho učeník tak túžil, s veľkou radosťou a slzami v očiach, ďakoval Bohu. Zozbieral hrst prachu z miesta, kde spočívalo svätcov telo a takto sa mu prihovril: „Tak máš to, po čom si oddávna túžil, syn môj. Prihováraj sa za mňa a za všetkých, ktorí ťa vzývajú, u Hospodina“. A tak sa skutočne stalo, pretože po niekoľkých dňoch prepadla ctihodného Jozefa silná panika a bezmocnosť. Vtedy sa mu v spánku zjavil mučeník Pachomios so žiariacou tvárou a povedal mu: „Neboj sa, otcé, nič zlého sa ti nestane“. V tom okamžiku strach z Jozefovho srdca odišiel.

Takisto jedna kresťanka z tých miest, od útleho veku trápená nevyliciteľnými silnými bolesťami hlavy, s vierou prosila ctihodného mučeníka o pomoc, a keď si potrela hlavu trochu jeho krvi, uzdravila sa z bolestí hlavy, ktoré ju sužovali mnohé roky. Z vďačnosti za dobrodenie, ktoré sa jej dostalo, nechala táto žena napísať otcovi zo Svätej Hory Athos, ktorí Pachomia poznali, svätcovu ikonu. Keď vytúženú ikonu dostala, každý rok s veľkou slávou a zbožnosťou konala výročnú pamiatku ctihodného mučeníka Pachomia, na ktorého príhovor nech aj my budeme dôstojní dosiahnuť nebeské Kráľovstvo. Amiñ.

pripravil vladyka Juraj

Spomienka na duchovného mitr. prot. JURAJA CAPA

Azda by sme si ani mnohí nespomenuli, ak nám to nepripomenú, že je tomu už rok, čo sme sa v Lastomíre (okr. Michalovce) rozlúčili so zosnulým duchovným otcom Jurajom Capom (bol pochovaný 3. mája 2008). Zábudlivosť je taká istá vlastnosť človeka ako aj pamäť s jej spomienkami.

Tu, v Lastomíre, roky pôsobil ako duchovný. Po r. 1968 tu postavil nový pravoslávny chrám a novú farskú budovu, ... tu zostali na neho aj mnohé pekné spomienky. A práve v tejto farnosti, kde roky pôsobil, ho uložili do matky zeme, aby čakal na druhý príchod Spasiteľa Isusa Christa a na posledný všeobecný súd.

Táto spomienka na duchovného otca Juraja nám pripomína, že sme sa s ním radi stretávali a rozprávali. Že neraz sme ho prosili o jeho modlitby pri rôznych príležitostiach a v problémoch. Aj toto sú tie pekné spomienky na zosnulého otca Juraja.

Naše pekné spomienky budú aj tie, ak si na neho spomenieme a nezabudneme aj v našich modlitbách prosiť Boha za jeho spásu a odpustenie jeho hriechov.

Duchovný otec Juraj si to zaslúži, lebo to bol veľmi pracovitý človek, skromný a jednoduchý, a azda by ani nestal o spomienky ak, tak len za jeho spásu, o modlitby za odpustenie hriechov.

Ak my si na neho spomíname, tak to preto, že nám mnohým dnes chýba skromnosť a jednoduchosť, na ktorú v každodennom zhone a každodenných problémoch zabúdame.

Bol to duchovný, ktorý každé utrpenie prijímal a trepezlivo znášal. Tichučko si tu v Lastomíre žil a tichučko aj z pomedzi nás odišiel na večnosť. Keď si na neho spomíname, tak prosme Boha o odpustenie jeho hriechov a aby ho prijal do svojich nebeských prýbtkov. Vičnaja jemu pamjať!

mitr. prot. Štefan Horkaj

Národ, ktorý nepozná svoju históriu, často padá do chýb minulosti!

Pravoslávie a Dejiny osídlenia Zemplína

Len čo pokročila valašská kolonizácia v Marmaroši a Beregu, - píše R. Halaga vo svojej práci *Osídlenie Potisia a východoslovenskí gréckokatolíci*, - dostala aj pravoslávna viera svoje ohnisko v Hrušovskom kláštore sv. Michala (Kortvélyes). Kláštor bol ako stauropigia podriadený patriarchom Antonijom IV. priamo Carihradu na žiadosť valašských vojvodov v Marmaroši Draga a Balka. Jurisdikcia hrušovského exarchu siahala až po Abov.

I keď valašská kolonizácia tu nenašla prekvapivú grécku vieru, našla rozhodne viac, než len reminiscencie na starú vieru, jej modlitby a zvyklosti. Dovtedy cyrilometodská viera v Uhorsku stále strácala, takže koncom 13. stor. sa z nej zachovali iba rudimenty. Odkedy sa však dostala pod ochranu valašského práva, nastala jej obnova. Kým prv bola často spravovaná spoločne s rítom latinským a v jeho tieni, od príchodu Valachov sa dostávala s obradom latinským skôr do protikladu, i keď mu, ako náboženstvu chudobných, nebývala venovaná veľká pozornosť.

„V r. 1670 vypuklo povstanie, ale skončilo sa fiaskom. Uhorskí biskupi boli spokojní poskytnutím možností, aké ešte nemali - dostali právo vyšetrovať, sťahovať a pokutovať protestantských kňazov ako účastníkov sprisahania a povstania“, - píše I. Mrva v práci *Politické a náboženské pomery na Slovensku v dobe Masníka*. Z týchto poskytnutých možností, aké ešte nemali, zaiste dostali svoje aj pravoslávni duchovní, ako vždycky, aj na Slovensku.

Koncom r. 1686 panovník rozhodol a ustanovil osobitnú komisiu na čele s košickým (hornouhorským) generálom - grófom Štefanom Čákom, ktorá mala definitívne vyriešiť konfesijné problémy v hornom Uhorsku, vrátiť kostoly katolíkom, ktorých sa zmocnili protestanti. „Jej členovia mali postupovať nekompromisne, mali potrestať každý prejav odporu... Komisia sa mala zaoberať aj kresťanmi východného obradu. Ich kostoly mala podľa možnosti prisúdiť uniatskej cirkvi. Svoju činnosť začala komisia v Košiciach...“ (*Kónya P., Konfesijné ciele posledných protihabsburských povstanií*).

Opäť sa bralo Pravoslávnej cirkvi. Brali všetko: fary, duchovných, veriacich a chrámy, a to nikto nechce vidieť a brať na vedomie. Netreba zabudnúť, že reformácia zobrala nielen katolícke chrámy, ale aj pravoslávne chrámy, farnosti a filiálky. Vatikán sa za tieto krivdy formálne ospravedlnil, ale napraviť škody a zodpovedať sa za ne nechce, skôr naopak.

Rekatolizácia brala od protestantov chrámy, ale zobrala aj tie, ktoré predtým, než ich zobrali protestanti, boli pravoslávne. A zobrala od pravoslávnych aj tie, čo si pred reformáciou dokázali

zachrániť. V tejto veci sa protestanti i katolíci priam pretekali.

Podľa kanonickej vizitácie z r. 1688, vykonanej veľprepoštom Žigmundom Sorenym v Nitre, sa o postavení nekatolíkov uvádza: „Bývajúci na území farnosti sú povinní vyznávať katolícku vieru, v opačnom prípade stratia svoje práva. Ak sa tu napriek tomuto nariadeniu našlo niekoľko protestantov, nariadil som, nakoľko boli predstavenstvom mesta upozornení, že sa majú do troch dní vysťahovať“. A tak to bolo aj na Zemplíne. Veľké problémy tu mali pravoslávni nielen v 17., ale aj v 18. stor.

Aj vo vizitácii Michala Manuila Olšavského (1750 - 1752) sa píše, že sa spomínajú dediny, ktorých „obyvatelia východného obradu prechádzajú na latinský obrad alebo protestantskú vieru“. Mária Terézia pravoslávny a uniatom zredukovala sviatky z 34 ročne slávených na 20 sviatkov ročne. Vznikla tu reforma na žiadosť vrchnosti. To sa u biskupov, kňazov a veriacich cirkvi, pravoslávnych ako aj uniatov, stretlo s nepochopením a odporom. Nakoniec úpravu kalendára, zavedenie gregoriánskeho kalendára, neprijala ani cirkev uniatská.

Po zavedení únie narušovali starú vieru predkov. V r. 1787 bol v Mukačevskej eparchii namiesto sviatku veľkomočenika Dimitrija Solúnskeho zavedený celoeparchiálny sviatok Pokrova Presvätej Bohorodičky.

Vzhľadom na neúplnosť najstarších písomností o valašských a rusínskych dedinách isto vieme, píše F. Uličný, že náboženstvo mali pravoslávne.

Valašské rodiny boli všade po Slovensku, napr. aj vo Veľkých Trakanoch a Bieli pri Čiernej n. Tisou. Teda aj na roviny, nielen po horách. Usadzovali sa už pred r. 1347. Boli to nielen pastieri, ale aj roľníci. Pravda, najviac ich azda bolo v Drugetovskom panstve, v severnej časti Zemplínskej župy. „Najstarší priamy doklad a dôkaz o tamojších Rusínoch je až z r. 1379 a vzťahuje sa k pravoslávnejmu chrámu Rusínov v Radvani n. Laborcom“ (*Uličný F., Dejiny osídlenia Zemplínskej župy*).

F. Uličný jasne a zreteľne píše, že tu žijúce valašské a rusínske obyvateľstvo bolo pravoslávne a malo svojich pravoslávnych duchovných, pravoslávne chrámy a pravoslávne farské budovy. Všetko to dokumentuje na základe archívnych a historických dokumentov a listín. Ale koľko dokumentov dnes chýba?

Aj napriek týmto faktom a argumentom sú tu mnohí, aj historici, ktorí píše, tvrdia a vidia tu len a len gréckokatolíkov: ich chrámy, duchovných a veriacich.

Jozef Špirko píše, že „k pravde treba dozrieť“. U nás mnohí ešte nedozreli, o čom svedčí to, čo hovoria a píše

prot. ThDr. Štefan Horkaj

Neustále sa radujeme

Veriaci človek sa má radovať z toho, že žije, že môže pracovať a svojou prácou a skutkami môže rozdávať radosť iným okolo seba.

Isus Christos nám radí, že do Kráľovstva Božieho sa vchádza aj cez dobré skutky. Takým skutkom je napríklad návšteva nemocných. Ved' sám hovorí, že tým, čo budú zaradení k tým, ktorí majú vojsť do Kráľovstva Božieho, povie: „bol som nemocný a navštívili ste ma“. A oni budú hovoriť: „Pane, kedy sme Ťa videli nemocného a prišli sme Ťa navštíviť?“ On im odpovie: „keď ste navštívili jedného z mojich najmenších, Mňa ste navštívili“. Takže podľa slov Isusa Christa máme nemocným venovať veľkú pozornosť a nesmieme na nich počas života zabúdať, lebo v nich máme vidieť Isusa Christa. Všetko, čo urobíme im a pre nich robíme, robíme to pre Isusa Christa. Taká je pravda Evanjelia.

Za roky mojej kňazskej činnosti som zaopatruval mnohých nemocných. Mnohí z nich ešte dlhé roky žili, iní hneď odišli na večnosť. Sviatosť pomazania nemocných sa môže dávať viackrát, lebo je to sviatosť opakovateľná. Mnohí naši pravoslávni veriaci praktizujú to, že pred odchodom do nemocnice prichádzajú na sved' do chrámu, zvlášť, keď vedia, že pobyt v nemocnici bude spojený s operáciou. Mnohí sú radšej, keď k nim prichádzame domov ako do nemocnice, lebo doma a v chráme sa dá lepšie sústrediť na modlitbu a prijatie sviatosti. Nie všade v nemocniciach majú vytvorené podmienky k udeľovaniu sviatosti. Nie všetci pacienti môžu chodiť a podobne, preto je to lepšie v chráme a doma ako napríklad na mieste intenzívnej starostlivosti, keď je nemocný napojený na rôzne prístroje a dávajú sa mu všelijaké výživy atď.

Mnohí veriaci majú často dokonca strach, keď ich ideme zaopatruvať sviatosťami do nemocnice, lebo si myslia, že je už s nimi zle. Čo vonkoncom nemusí byť pravda, lebo sviatosť nemocných sa dáva chorým ľuďom - veriacim preto, aby boli zdraví.

Bol som už veľakrát zaopatruvať nemocných doma, aj v nemocnici. Ale spomínam si na jeden nedávny prípad, keď som sa s dcérou jednej babičky dohodol, že keď babička príde domov z nemocnice, tak prídem k nim a doma ju zaopatrim.

Ona dodala, že keď jej poľaví, príde s ňou autom do chrámu na sved' do chrámu, lebo by rada videla chrám, že je veľmi zvedavá ako vyzerať. Súhlasil som. Babička bývala na dedine a dcéra ju brávala na zimu do mesta k sebe. Neskôr prišla za mnou, že jej suseda poradila, len aby babičku dala vyspovedať a zaopatrit sviatosťami skôr. Keď som ju v nemocnici navštívil a zaopatril sviatosťami, babička bola z toho nesmierne šťastná a radostná, že sa mi nevedela ako odvdáčiť, a keď som od nej potom odchádzal, tak ma z tej veľkej radosti pobožkala.

Radost som mal nielen z toho, že sa 91-ročná babička veľmi potešila mojej návšteve a radovala sa z môjho príchodu k nej, že sme jej udelili sviatosť pomazania nemocných a sv. Eucharistiu, ale aj z toho, že bola v dobrom duševnom aj telesnom stave. Uvedomil som si, že radosť sa dá rozdávať rôznym spôsobom. Sv. apoštol Pavol nám radí, aby sme sa radovali. A my, kresťania, sa musíme o to usilovať a radovať sa každý deň a zo všetkého, aj z malých a drobných dobrých skutkov, udalostí a príbehov.

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

Kde je miesto, na ktorom treba vzývať Boha?

V týchto dňoch je nám zvestované Evanjelium o Isusovom stretnutí so samaritánskou ženou pri Jakubovej studni.

V tejto samaritánskej žene Isus stretol človeka zreleho pre Kráľovstvo Božie. Každý výrok tejto ženy, ako zaznamenal apoštol Ján (svedok tohto rozhovoru), svedčil o jej pripravenosti a zrelosti prijať Christa. Ona sa hneď aj stáva prvou zvestovateľkou Christa medzi Samaritánmi - rovno povedané, stáva sa prvým samaritánskym apoštolom.

V žene Samaritánke našiel Isus dušu, ktorá hoci ešte zotrvala v temnote nepravdy viery a nespravodlivého života (žila s mužom, ktorý nebol jej manželom), sotva sa jej dotkol lúč Christovho svetla, tma v jej vnútri sa hneď rozptýlila. Do tej chvíle žena, ktorá bola vzdialená od Boha, stáva sa Mu bližšia než mnohí z tých, ktorí sa zdali byť Božím ľuďom.

Ako nám hovorí slovo Božie, tu, k Jakubovej studni, učenici priniesli Isusovi jedlo, aby sa posilnil, ale On ho už odmietol. Už jedlo nepotreboval. Nasýtil sa múdrosťou duše tejto ženy a jej túžbou po Bohu.

Tu sa nám podsúva otázka, ako je to s našou zrelosťou a pripravenosťou na žatvu pre Nebeské Kráľovstvo? Odpovedať si musíme každý sám... Sme aj my, ktorí sa nazývame kresťanmi, pokrmom pre Dobrotivého Boha? Či skôr o nás platia slová Hospodina: „Preto, že ste vlažní, vyplujem vás zo svojich úst“ (Zjv 3, 16)?

Táto samaritánska žena svojim ďalším životom ukázala, že sa v nej Isus nemýlil. Skutočne bola zrelá pre Božie Kráľovstvo. Zanechala hriechy život a po Christovom vzkriesení sa stala kresťankou. Prijala meno Fotínia (Svetlana) a nakoniec o Christovi svedčila pred samotným cisárom, za čo spolu s ostatnými kresťanmi prijala mučenícku smrť.

Celý tento dialóg Samaritánky s Christom, ktorý je nám predstavený v Evanjeliu, je pozoruhodný. Ale podrobnejšie sa prizrieme jednej časti tohto rozhovoru, ktorá rieši otázku, kde je správne miesto k modlitbe a službe Bohu.

Starozákonné náboženstvo, podobne ako aj niektoré ďalšie nekresťanské náboženstvá, kladú zásadný dôraz na určité miesto na Zemi, ktoré je centrom, toho ktorého náboženstva. S týmto miestom je potom pevne viazaná predstava o pravosti toho náboženstva, to miesto je ohniskom bohoslužby, kňazstva atď. Takéto náboženské predstavy vždy bývajú dôsledkom neprítomnosti Svätého Ducha, alebo neokúsena pôsobenia jeho mocnej blahodati. Keďže pravá duchovná bohoslužba je týmto ľuďom ne-

prístupná, uchylujú sa ku konceptu formálnej náboženskej príslušnosti, materializovanej duchovnosti (viazanie sa na pozemské náboženské centrum) a zakliatia náboženského života do súboru predpisov, ktorých formálne dodržiavanie je považované za dostatočné prežívanie danej viery. Kto si svedomite plní zoznam jasných konkrétnych prikázání, má istotu, že je dobrým veriacim. Naopak v kresťanstve, sa človek môže maximálne snažiť plniť to, čo mu je dané, nakoniec slová Evanjelia ho učia v pokore riecť: „Sme len nehodní služobníci“. Keď v pravde pozrieme na našu slabosť, musíme konštatovať, že väčšinu kresťanských prikázání n e d o k á ť e m e dokonale vyplníť. Hlavné prikázania sú duchovného charakteru, a k ich naplneniu sa môžeme akurát priblížiť...

jakého posvätného pozemského ústredia.

Isus tento starozákonný náboženský koncept zreteľne zatvára do minulosti; mal opodstatnenie vo svojej dobe, pred zostúpením Svätého Ducha. Hospodin však vyhlasuje príchod novej duchovnej éry: ani Jeruzalem, ani samaritánska hora Gerasim - už žiadne najposvätejšie miesto. Ale naopak, Bohu sa bude klaňať všade a v ktoromkoľvek čase, v duchu a pravde. Už nie raz za rok, raz za týždeň, ale vždy sa bude slúžiť Bohu neviditeľná duchovná bohoslužba, čistá a bez akéhokoľvek klamu.

Niekoľko by však mohol namietat: prečo teda chodíme

v nedeľu do chrámu? Odpoveď je jednoduchá. Hoci nemáme nejaký jeden centrálny chrám kresťanstva, staviame si ale naše chrámy kdekoľvek a bohoslužba v každom z nich je rovnako svätá, takže nie sme viazaní na jedno určené miesto. A nakoniec, ani duchovný život sa nikdy nesmie obmedziť iba na návštevu chrámu. Ved' ku každému kresťanovi, ku každému z nás, sa obracia apoštol Pavol svojou výzvou: „Neustále sa modlite!“

Lenže aj chrámová bohoslužba je pre nás nenahraditeľná. Posilňuje nás, lieči svätými Tajinami, povzbudzuje a vyučuje. Dáva nám okúsiť realitu Cirkvi - tu, v chráme, na danom mieste a v danom čase je plnosť Cirkvi, so všetkými svojimi darmi, prítomná v bohoslužobnom zhromaždení, zvlášť pri konaní Eucharistie a nie je podstatné, v ktorom chráme sa veriaci ľud zhromažďí.

Naša neviditeľná bohoslužba, vnútorný duchovný zápas o dokonalosť, má však trvať neustále. Cieľom celého nášho kresťanského života je naše zjednotenie sa s Bohom. A toto posvätné dielo sa nedá obmedziť iba na nedeľnú návštevu chrámu.

Christove slová o pravých ctiteľoch Božích, ktorí sa modlia k Otcovi v duchu a pravde, vylučujú akýkoľvek koncept formálnej náboženskej príslušnosti. Zatiaľ, čo napr. u židov, stačí narodiť sa židovskej matke a náboženská príslušnosť k židovstvu je daná, v kresťanstve samotná formálna príslušnosť k Cirkvi nestačí. Boh, je Bohom žiarlivým, ako Sám o Sebe hovorí. On chce naše srdcia, ... chce nás celých.

A čo naše posvätné miesta? Pravoslávni putujú do chrámu Božieho hrobu v Jeruzaleme. Ďalším duchovným „centrom“ pravoslávia je Svätá Hora Athos, alebo monastier sv. Kataríny na hore Sinaj, v minulosti to bol druhý Rím - Konštantínopol, či tretí Rím - Moskva a ďalšie pútnícke miesta. Všetko sú to miesta významné pre pravoslávne kresťanstvo, drahé kresťanskému srdcu, ale ani z jedného z týchto miest nie je Cirkev riadená, či spravovaná. Kresťanstvo s nimi, či bez nich, ostáva rovnaké., ani nič tieto miesta nepridávajú kresťanstvu na jeho duchovnej plnosti, tak ako ani ich nedostatnosť, či neexistencia, nič z plnosti kresťanstva neuberá.

Aj sediac vo svojom miestnom chráme, v túžbe byť blízko Boha, v duchu a pravde, môžeme prežiť radosť Betlehema, slávu Jeruzalema, utrpenie Golgoty, veľké duchovné zázraky a uzdravenia Sarova, či Počajeva...

-redakcia
prebrané a upravené z www.ambon.cz

Pascha v Katedrálnom chráme v Košiciach

Veľký štvrtok - Ráno o 9.00 hod. Vysokopreosviatený vладыka Juraj slúžil v katedrálnom chráme v Košiciach liturgiu sv. Vasil'a Veľkého s večerňou, po ktorej šiestim kňazom a šiestim laikom umyl nohy podľa vzoru Isusa Christa, ktorý na znak lásky, vzájomnej úcty a pokory umyl nohy svojim dvanástim učeníkom.

Tento akt je prejavom súdržnosti biskupa miestnej eparchie, kňazov i veriacich, aby sa v láske a vzájomnom rešpekte s Božou pomocou zveľaďovala miestna Christova Cirkev. Akt umývania nôh kňazom a laikom, vzhľadom na takýto hlboký význam, nie je nejakým teatrálnym konaním, ale je výrazom hlbokej cirkevnej jednoty, ktorá vždy pramení a završuje sa v tajomstve Eucharistie. Aj z tohto dôvodu Cirkev vykonáva čin umývania nôh práve na Veľký štvrtok, kedy Christos ustanovil

svätú tajinu Eucharistie. Večer o 17.00 hod. v katedrálnom chráme boli slúžené Strasti, v ktorých nám boli priblížené kulminačné udalosti zo života Isusa Christa.

Mali sme možnosť reálne si sprítomniť zneuctenie, výsmech, opovrhnutie, zradu i zapretie, s ktorými sa Christos stretol v posledných hodinách, až svoju púť kenózy (poníženia) absolvoval a dokončil na Golgote, na križi.

Veľký piatok - Ráno o 7.00 hod. sme slúžili Cárske časy a pripravovali sme všetko k veľkej večerni a uloženiu "Plaščanice" do hrobu.

Telo Isusa Christa, ktoré je znázornené na "Plaščanici" sme uložili do pripraveného hrobu uprostred chrámu. Urobili sme presne tak, ako to spravili Jozef z Arimateje a Nikodém, ktorí sa odvážili prísť k Pilátovi a poprosiť telo Isusovo. Potom ho zavinuli do bieleho plátna a uložili do hrobu. "Plaščanica" reálne sprítomňuje túto jedinečnú historickú udalosť.

Veľký Piatok nie je len o Christovej spasiteľnej obeti, ale aj o ľudskej zlobe, ktorá sa pri súdení a ukrižovaní Spasiteľa prejavila v plnej nahote. Evanjelské čítania nám aktualizujú situácie, kam až človek je schopný zájsť vo svojej nenávisti a duchovnej slepote.

Ani dnešná doba sa nevysporiadala s takými ľudskými negatívami ako sú zrada, zapretie, výsmech, pomsta, závisť, krutosť, vedomé ohováranie a v tomto vypočítavaní by sme mohli

pokojne ďalej pokračovať.

Christova obeta na križi je výzvou pre súčasnú generáciu, aby preferovala pravé hodnoty ľudského života, lebo iba to je zárukou, že medziľudské vzťahy, ktoré sú dnes tak narušené, budú smerovať k lepšiemu.

Pascha Christova

Pred Zmŕtvychvstaním mládež zo skupiny Bratstva a naši veriaci čítali knihu Skutkov apoštolských.

Vysokopreosviatený vладыka Juraj pokrstil katechumena a prijal ho do spoločenstva Cirkvi.

O 3.00 hod. sa začala Polnočnica a následne Paschalná utreňa piesňami "Christos voskrese...", ktoré vyjadrujú radosť z udalosti Zmŕtvychvstania. Neopakovateľná realita našej histórie, kedy po období neistoty prichádza realita večného života.

Víťazí dobro nad zlom a už je jasné, že každý, kto chce konať dobro, musí sa usilovať o život v jednote s Christom. Preto v úvode slávenia Christovho zmŕtvychvstania vidíme sv. tajinu krstu na znak toho, že aj v dnešnej dobe je možné zapojiť sa do tejto jednoty.

Nejde teda o fikciu, ale o konkrétnu reálnu formu života podľa Christa a v Christu, ktorá plynie sice v znamení Križa, ale v konečnom výsledku nám zaručuje večný život.

Aj tieto dni nám znova a znova potvrdzujú, že jedine Christos je pre človeka "Cesta, pravda a život".

zdroj: www.pcokosice@orthodox.sk

VIRUJU VO JEDINU, SVJATUJU, SOBORNUJU I APOSTOLSKUJU CERKOV

Ako vnímať iné kresťanské nepravoslávne vierovyznania

Sekty

Čo sa týka všetkých možných siek a spoločenstiev, ktoré sa síce zaodievajú Christovým menom, ale svätej Cirkvi sa dávno odcudzili a stále viac sa od nej vzdialujú, je na mieste pripomenúť pravidlá svätých cirkevných Snemov.

„Ak niekto mimo Cirkve koná zhromaždenia a učí o cirkevných záležitostiach bez dozoru presbytera (kňaza) ustanoveného biskupom, - hovorí **Miestny Gangrský Snem (5 pravidiel)** - nech bude prekliaty“.

Siedme pravidlo Efezského Snemu zas hovorí: „Nech nie je povolené nikomu hlásať, písať, či vytvárať inú vieru, okrem viery danej sv. otcami v Nikei, ktorí sa tam zišli v Svätom Duchu“.

Je potrebné pripomenúť, že kresťanstvo nám zvestovalo plnosť Božej pravdy, absolútnej a nemennej naveky, ktorá nemôže podľahnúť úpravám, ani doplnkom. Keď vychádzame z tohto faktu, tak aj kresťanské učenie musí byť po všetky ďalšie storočia vo svojom obsahu nezmenené, to znamená, také ako bolo na jeho začiatku.

„Naše dogmy i učenie našej Východnej Cirkvi boli už pradávno žité, správne a blahočestne spísané a potvrdené Svätými Všeobecnými Snemami: - písali v 18. stor. **východní patriarchovia vo svojom Okružnom liste**, - prikladať, či odobrať z nich niečo nie je možné“.

Svoju vernosť tradíciám Všeobecnej Pravoslávnej Cirkvi, patriarchovia miestnych pravoslávnych cirkví jasne potvrdili, keď v tom istom liste ďalej píše: „Aj my odovzdáme svätú vieru budúcim pokoleniam, akú sme sami prijali, bez akejkoľvek zmeny. Aby aj oni, podobne nám, mohli bez zahanbenia hovoriť o viere svojich predkov“.

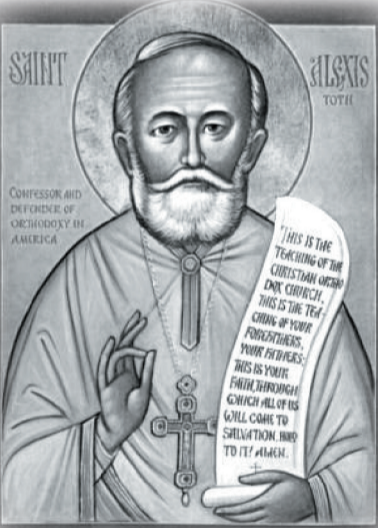
Pravoslávne vieroučenie pripúšťa progres v kresťanstve, ale tento progres je nevyhnutné chápať nie v zmysle objavenia sa nových dogiem, ale v prehĺbení, či v širšom vnímaní niektorej dogmatickej pravdy“.

„Odkrývajte lož, ktorá sa k vám vkráda v krásnych, ale ľstivých slovách, - hovorí **sv. Teofan Zatvornik**. - Uiečte pred novotami vo veciach viery a chráňte sa falošných prorokov, ktorí prichádzajú k vám v ovčích rúchach, ale vo vnútri sú dravými vlkami, a ktorí vás pod rúškom dobročinnosti chcú zničiť“.

pripravil otec Nikodim

Svätý Alexej Tóth

V tomto mesiaci si pripomíname jedného zo svätých našej miestnej Cirkvi a patróna našej Michalovsko-košickej eparchie, svätého kňaza Alexeja Tótha.

Otec Alexej sa narodil 18. marca 1854 v obci Kobylnica pri Giraltovcach. Pochádzal z uniatskej kňazskej rodiny. Jeho otec a brat Viktor boli kňazmi a strýko Nikolaj bol biskupom v Prešove.

Mladý Alexej dostal výborné vzdelanie. Ovládal niekoľko jazykov, s veľkým záujmom študoval cirkevnú históriu a kanonické právo. Rok študoval v rímskokatolíckom seminári v Stregone a tri roky v uniatskom seminári v Užhorode. Štúdia teológie dokončil v Prešove.

Oženil sa s dcérou uniatského duchovného Mihaliča, Rozáliou. 18. apríla 1878, bol vysvätený a ustanovený za kaplána v Homrogd (Maďarsko). Skoro mu zomrela manželka a jediný syn. Táto tragická udalosť ho priviedla k ešte oddanejšej službe Bohu. V máji 1879 bol vymenovaný za tajomníka prešovského biskupa Nikolaja Tótha a riaditeľa sirotinca. V r. 1881 ho biskup Tóth vymenoval za riaditeľa uniatského seminára v Prešove, v ktorom prednášal cirkevné dejiny a kanonické právo.

Farnosť Chrámu svätej Márie v Mineapolise v Minnesote (USA) poslala prešovskej eparchii žiadosť o duchovného a zároveň peniaze na cestu.

V októbri 1889 bol za duchovného tejto farnosti ustanovený otec Alexej. 15.11.1889 pricestoval do Ameriky a 27.11. na Deň Vďakyzdania slúžil prvú liturgiu v Mineapolise.

Mesiac po svojom príchode, 19. decembra 1889, odišiel otec Alexej predložiť osobné doklady a požiadať o požehnanie miestneho rímskokatolíckeho arcibiskupa Irelanda, ktorý stál na čele amerických rímskokatolíkov. Ireland, oddaný záujmom amerikanizácie, odmietol používanie iného jazyka počas bohoslužieb než anglického, zároveň odmietol uznať otca Alexeja ako zákonného katolíckeho duchovného a nedovolil mu slúžiť v jeho biskupstve.

Napriek pochybnostiam, ktoré sa objavili, otec Alexej a jeho veriaci neprestávali v hľadani vecí potrebných pre Cirkev.

Ako napísal v r. 1896 pravoslávny biskupovi Nikolajovi, keď mal finančné problémy, „stále vyzýval Božie meno a ne strácal srdce, ani neupádal do beznádeje.“

Nielenže neupádal do beznádeje, ale vidiac tieto problémy, vrhal sa do nich s podnikateľským duchom. Otvoril malú predajňu

potravín, kde pracoval ako pekáč. Z týchto malých príjmov živil seba, pomáhal chudobným veriacim a zisk z obchodu použil na zaplatenie správcu chrámu a kantora.

Neustále úsilie vtedajších rímskokatolíckych biskupov o ovládnutie gréckokatolíckeho duchovenstva a veriacich, ho doviedlo zamyslieť sa nad svojou vierou, svätotočovskou tradíciou a cirkevno - kanonickou príslušnosťou. Preto 8. decembra 1890 napísali list na ruský konzulát s otázkou, či je tam biskup a prosil o kontakt na neho.

27. januára 1891 otec Alexej zvolal mimoriadne zhromaždenie rady a veriacich, kde jednomyselne schválili prechod do Pravoslávia. Vo februári 1891 otec Alexej spolu s veriacim Pavlom Podanym prišli na Ruský konzulát, kde sa stretli s biskupom Vladimírom. Otec Alexej vyhlásil svoju túžbu slúžiť Pravoslávnej Cirkvi, zachovávať jej vieru. Rusi boli prekvapení existenciou uniátov v Amerike a boli dojatí ich horlivou túžbou vrátiť sa späť do Cirkvi ich otcov. Biskup Vladimír súhlasil s ich vstupom do Pravoslávnej Cirkvi.

25. marca 1891 biskup Vladimír prijal otca Alexeja spolu s jeho 361 veriacimi do zväzku Pravoslávnej Cirkvi. Veriaci volali: „Sláva Bohu za Jeho veľkú milosť!“ V júli 1892 boli Posvätnou Synodou Ruskej Cirkvi prijatí oficiálne do Pravoslávnej aljašskej a aleutánskej eparchie.

Napriek tvrdým podmienkam a všetkým prekážkam, ktoré sa mu neustále stavali do cesty, otec Alexej pokračoval vo svojej začatej práci v Amerike.

Našiel si aj čas písať veriacim, ktorým radil ako žiť podľa pravoslávnych spôsobov, kde kládol dôraz na výchovu, čistotu, triezvosť a naučenie od detského veku náboženskému a bohoslužobnému životu.

Svätý Alexej bol uznávaným kazateľom, ktorý svedčil o pravosti pravoslávnej viery. Biskupi si cenili jeho dar kázania a schopnosť prezentovať utrpenie Pravoslávnej Cirkvi v pohnutých dejinách a často ho posielali učiť a kázať do slovanských komunit na východe Spojených Štátov, dokonca do Kanady, kde vysvetľoval rozdiely medzi Pravosláviou a inými kresťanskými vyznaniami, pričom zdôrazňoval, že cesta k spásu je v Pravosláví. V Pensylvánii, vo Wilkes-Barre, sa začalo šíriť hnutie za návrat do Pravoslávnej Cirkvi. Veriaci, ktorí poznali svätého Alexeja z jeho návštevy vo Wilkes-Barre, začali uvažovať o podobnom kroku ako kedysi učinil svätý Alexej a jeho farnosť svätej Márie v Mineapolise – o pripojení sa k Ruskej Pravoslávnej Cirkvi. 12. novembra 1892 kurátorsky zbor farnosti požiadal svätého Alexeja, aby prijal farnosť pod svoje duchovné vedenie. Farnosť odpísal veľmi dlhým listom, kde vysvetľoval vážnosť vecí, o ktorú ho požiadať. Kurátori odpo-

vedali krátkym telegramom: „Všetko si uvedomujeme rovnako dobre ako Vy“.

3. decembra 1892 otec Alexej vykonal 1 500 km dlhú cestu z Mineapolisu do Wilkes-Barre. V zaplnenom farskom úrade znova vysvetľoval veriacim vážnosť tohto ich rozhodnutia.

O niekoľko dní, na ďalšom farskom zhromaždení, sa otec Alexej oficiálne spýtal, či chcú vstúpiť do Pravoslávnej Cirkvi a podriaďiť sa pravoslávny biskupovi v San Francisku. Otec Alexej dal potom petíciu pre biskupa Nikolaja prečítať v ukrajinčine a slovenčine. Po prečítaní petície sa veriacich opýtal, či prečítanému rozumeli a či s tým súhlasia. Dostal kladnú odpoveď. Po tejto odpovedi sa Alexej na 15 minút vzdialil a veriacim dal poslednú možnosť, ešte raz si všetko zvážiť. Dohodli sa, že ak bude aspoň jeden z veriacich proti petícii, Alexej sa pokojne vráti do Mineapolisu, akoby sa nič nestalo. Po Alexejovom návrate veriaci potvrdili svoje rozhodnutie. Hlavný kurátor potom otcovi Alexejovi odovzdal kľúč od chrámu so slovami: „V mene farnosti vám slobodne odovzdam náš chrám a jeho vlastníctvo.“

Koncom r. 1908 sa zdravie otca Alexeja veľmi zhoršilo. 7. mája 1909 otec Alexej odišiel na večnosť k svojmu Stvoriteľovi. Bol pochovaný vo Svätotichonskom monastieri v Južnom Canaane, Pensylvánia. Jeho pohrebu sa zúčastnilo niekoľko tisíc veriacich, ktorí ho v procesii na čele s biskupom Platonom, sprevádzali na miesto uloženia 4 míle.

Už počas svojho života dal svojmu dielu dobré základy. Jeho misijná práca mala veľký vplyv na návrat do Pravoslávia mnohých ľudí na Slovensku. Práve v Mineapolise prijali Pravoslávie mnohí naši prisťahovalci, najmä z Becherova a okolia, čo potom dalo podnet na prechod do Pravoslávia aj v našom regióne. Otec Alexej Tóth bol osobne svedkom návratu do Pravoslávia okolo 20 tis. Karpato - Rusov a Haličanov, zriadenia alebo návratu 17 farností z celej Ameriky. Za spoluúčasti pokračovateľov jeho diela v

Amerike a Európe počet veriacich navrátených do Pravoslávia dosahuje takmer štvrt milióna. Pre svoju prácu pre Boha a sv. Pravoslávie bol Alexej Tóth slávnostne kanonizovaný za svätého 29. mája 1994. 7 rokov po smrti svätého Alexeja, keď chceli preniesť ostatky svätcovho tela do nového hrobu, blízko chrámu Svätotichonského monastiera, našli jeho telo neporušené.

Časť ostatkov sv. Alexeja Tótha je uložená v biskupskej kaplnke na Úrade Eparchiálnej rady Michalovsko-košickej pravoslávnej eparchie v Michalovciach a v chráme Narodenia Presvätej Bohorodičky v Zemplínskej Širokej.

pripravil jerej Dušan N. Tomko

Z programu Vysokopreosvieteného vладыky Juraja na mesiac máj

3. 5. 2009 Nedeľa Sv. Žien Myronosic, 9.30 hod. Archijerejská sv. liturgia v jubilejnej farnosti sv. Žien Myronosic na Koňuš

15.00 hod. bohoslužba zmierenia a panychída pri pamätníku na Dargove

4. 5. 2009 (pondelok) pracovná návšteva bohosloveckej akadémie v Užhorode spojená s prednáškou pre študentov

6. 5. 2009 (streda) 16.00 hod. účasť na výročnej modlitbe za obyvateľov mesta Košice

7. 5. 2009 (štvrtok) Sv. Alexeja Tótha, spolupatróna eparchie, 7.00 hod. Archijerejská sv. liturgia v jubilejnej biskupskej kaplnke na Úrade eparchiálnej rady v Michalovciach

10. 5. 2009 Nedeľa Bezládného, 9.30 hod. Archijerejská sv. liturgia v jubilejnej farnosti sv. veľkomučeníka Juraja Víťaza v Ruskom Hrabovci

11. 5. – 15. 5. 2009 pracovná návšteva Cypru

17. 5. 2009 Nedeľa Samaritánky, 10.00 hod. Archijerejská sv. liturgia v michalovskej katedrále spojená s poďakovaním bývalému duchovnému správcovi PCO Michalovce, mitr. prot. ThDr. Štefanovi Horkajovi, za jeho kňazskú službu

22. 5. 2009 (piatok) 7.00 hod. Archijerejská sv. liturgia v michalovskej katedrále nad sv. ostatkami spolupatróna eparchie, prep. mučeníka Pachomia Nového

23. 5. 2009 (sobota) Sv. Pachomia Nového, spolupatróna eparchie, spolu s J. B. metropolitom Kryštofom, členmi Posvätnéj Synody a ďalšími hosťami zo zahraničia, vykonať sv. liturgiu na cyrilometodskom pútnickom mieste v Mikulčiciach na Morave

24. 5. 2009 Nedeľa Slepého, Sv. Cyrila a Metoda (jul. kal.), spolu s J. P. biskupom mukačevsko - užhorodským Feodorom, vykonať sv. liturgiu v užhorodskej bohosloveckej akadémii sv. Cyrila a Metoda

28. 5. 2009 (štvrtok) Nanebovstúpenie Hospodina 9.00 hod. Archijerejská sv. liturgia v michalovskej katedrále

31. 5. 2009 (nedeľa) Archijerejská sv. liturgia v jubilejnej farnosti Nanebovstúpenia Hospodina v Zemplinskom Hradišti

Svätá tajina Jeleopomazania v Michalovciach

V Lazarovú sobotu, kedy si pravoslávna Cirkev pripomína udalosť vzkriesenia Lazara, sa v katedrálnom chráme sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach konala svätá tajina jeleopomazania (pomazania chorých).

Bohoslužby sa začali o 8.00 hod. ráno. Slúžil Jeho

Vysokopreosvietenosť Juraj, arcibiskup michalovsko - košický, s duchovnými: o. Sergejom (Barilkom), o. Marianom (Čičvákom), o. Václavom (Ježekom), o. Dušanom (Tomkom), o. Ivom (Ozimanicom), o. Vasyľom (Kuzmykom); s duchovnými našej obce: o. Štefanom (Horkajom), o. Jánom (Šafinom) a o. diakonom Róbertom (Ivanom).

Pred samotnou bohoslužbou sa vладыka Juraj prihovril k veriacim, kde niekoľkými myšlienkami ozrejmil dôležitosť svätej tajiny jeleopomazania. Následne bola slúžená svätá tajina, po ktorej sa konalo pomazanie veriacich, počas ktorého sa začala slúžiť svätá liturgia.

Najväčšou radosťou bola veľká účasť veriacich na svätej Eucharistii, ktorej sa zúčastnili všetci prítomní pravoslávni veriaci.

Po svätej liturgii matušky (manželky kňazov) pripravili pre veriacich chutné pohostenie v priestoroch eparchie.

Nech Boh požehná každého a naplní duchovným aj telesným zdravím všetkých zúčastnených, aby sme sa mohli opäť všetci zísť na tejto svätej tajine, v ktorej samotný Kristus očisťuje a uzdravuje celého človeka blahodätou Svätého Ducha.

zdroj: www.pcomichalovce@orthodox.sk

Z Ústredia eparchie

Vedenie Úradu Eparchiálnej rady Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie v Michalovciach dáva na vedomie:

Dňom 1. 5. 2009 udelil eparchiálny archijerej vладыka Juraj na základe doporučenia Komisie pre skúmanie kánonických priestupkov M-KPE ročný zákaz akejkoľvek kňazskej činnosti duchovnému o. prot. Mgr. Ladislavovi Kiraľovi, správcovi PCO Sklabina, za opakované hrubé porušovanie cirkevnej disciplíny a neoprávnené nakladanie s cirkevným majetkom. Zákaz slúženia bude z o. Kiraľa sňatý, akonáhle prinesie plody pokánia, ináč mu hrozí trest suspendácie (zbaivenia kňazstva).

Dňa 7. 5. 2009 na zasadnutí vedenia Úradu Eparchiálnej rady bol duchovný o. Mgr. Juraj Halanda, administrátor PCO Košice - Šaca, pre hrubé porušenie cirkevnej disciplíny a kánonov sv. cirkvi pozbavený eparchiálnym archijerejom hodnosti protojereja a bolo mu odobraté právo nosenia zlatého kríža.

Úrad Eparchiálnej rady Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie v Michalovciach ďalej oznamuje:

Po rezignácii d. o. prot. Mgr. Sergeja Barilika na úrad michalovského arcidekana, vymenoval vладыka Juraj dňa 7. 5. 2009 novým arcidekanom d. o. Mgr. Lukáša Nováčka, správcu PCO Markovce

Po odchode d.o. mitr. prot. ThDr. Štefana Horkaja do dôchodku, bol novým správcu PCO Michalovce menovaný d.o. prot. Mgr. Miroslav Janočko a správcu michalovskej katedrály d.o. prot. prof. Ján Šafin.

PCO Falkušovce dočasne administruje michalovský arcidekan d.o. Mgr. Lukáš Nováček, ktorému vypomáhajú ďalší duchovní

-ústredie MKPE v Michalovciach

DEŇ ZMIERENIA A VZÁJOMNEJ ÚCTY - BOHOSLUŽBA NA DARGOVE

V nedeľu, 3. mája 2009, sa o 15.00 hod. uskutočnila slávnosť spojená s bohoslužbou pri pomníku padlých Dargovských hrdinov počas II. svetovej vojny.

Zväz Rusov na Slovensku, Pravoslávna cirkev michalovsko - košickej eparchie a Súkromné gymnázium na Petzvalovej ulici v Košiciach, pripravili dôstojné oslavy. Na úvod vystúpila s príhovorom pani Dostovalová a po nej sa kultúrnym programom prezentovali žiaci Súkromného gymnázia.

Bohoslužbu za zosnulých slúžil Vysokopreosvietený Juraj, arcibiskup michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie, za účasti duchovenstva eparchie a veriacich.

Zmierenie, pokoj a vzájomné porozumenie absenteje v dnešnej uponáhľanej dobe. Všetci cítime, že latentné napätie, zlo a nepochopenie je často predimenzované. Súčasná doba plynie veľmi rýchlo, kresťania sú často úplne vtiahnutí do čisto svetskej roviny uvažovania a zabúdajú na otázky, ktoré sú dôležité z hľadiska nášho duchovného rozvoja. Preto naša doba, zdôraznil vo svojej príhovore vладыka Juraj, je poznačená konfliktami, v ktorých najviac trpia nevinní a často bezbranní ľudia. V závere svojho vystúpenia vyzval prítomných, aby sa usilovali o pokoj, porozumenie a vzájomnú úctu, ktoré by pramenili z lásky k Bohu a bližnému.

Podľa slov Vysokopreosvieteného vладыky Juraja by práve takéto modlitebné zhromaždenia mali pomôcť ľuďstvu chápať život v širších dimenziách, než vychádzať čisto zo svojich predstáv, mnohokrát podmienených iba subjektívnym egoizmom.

Po tomto modlitebnom zhromaždení otec Vladimír v dedine Dargov posvätil našim veriacim autá (kolesnice), aby ich Pán Boh sprevádzal a súčasne ochraňoval pred nebezpečenstvom na cestách. Ďakujeme všetkým, ktorí sa týchto akcií zúčastnili.

Z Pravoslávneho sveta

Zišiel blahodarný oheň

18. apríla 2009, vo Veľkú sobotu, sa konali podľa juliánskeho kalendára každoročné bohoslužby v chráme Vzkriesenia v Jeruzaleme.

Tu sa nachádza Christov hrob, ktorý sa tak ako v minulosti, aj tento rok, stal miestom zostúpenia blahodarného ohňa.

Jeho svätosť, patriarcha jeruzalemský a Svätej zeme Theofil III., za prítomnosti desaťtisíc veriacich z rôznych krajín, vošiel do Christovho hrobu a o niekoľko minút vyšiel z hrobu so zväzkom zapálených sviec, ktorých je podľa tradície 33 /predstavujú 33 rokov pozemského života Hospodina Isusa Christa/.

V priebehu niekoľkých sekúnd sa blahodarný oheň rozšíril po celom chráme a zapálil všetky sviece, ktoré mali veriaci v rukách. Následne bol tento oheň zaslaný do Chrámu narodenia v Betleheme a špeciálnym lietadlom do Atén, Moskvy a do ďalších miest po svete.

Schádzanie blahodarného ohňa sa deje už 1200 rokov a schádza len pravoslávne patriarchy, v čase pravoslávnej Paschy a na začiatku niekoľko minút nepáli. V histórii nachádzame udalosť, kedy nebolo umožnené pravoslávne patriarchy vstúpiť do chrámu a oheň nezostúpil do hrobu, ale objavil sa na stípe pred chrámom, kde sa modlil pravoslávny patriarcha. Potvrdením toho je dodnes viditeľná puklina na spomínanom stípe.

Stretnutie prezidenta Obama s Bartolomejom I.

V priebehu svojej návštevy v Istanbuli /7. apríla 2009/ sa Barack Obama stretol aj s Jeho Všesvätosťou Bartolomejom, patriarchom Konštantínopolským.

Počas stretnutia boli prerokované otázky, ktoré by mohli napomôcť k zlepšeniu situácie náboženských menšín v Turecku, vrátane našich pravoslávnych bratov. Prezident USA Jeho Všesvätosť informoval o tom, že v rokovaniach s najvyššími predstaviteľmi Turecka nastolil otázku znovuoživenia Pravoslávnej teologickej fakulty na ostrove Chalki, pričom ubezpečil Jeho Všesvätosť, že sa aj naďalej bude o tento problém zaujímať. Patriarcha prosil prezidenta Obama o pomoc, o čo najrýchlejšie otvorenie tejto teologickej školy, pretože má veľký význam pri príprave kňazov pre Konštantínopolský patriarchát.

Dôležitým a dlhodobým problémom, ktorý v rokovaní s prezidentom USA vyzdvihol Jeho Všesvätosť, je otázka garantovania slobôd minoritných náboženských spoločenstiev v Turecku, pričom Turecko sa už dlhší čas usiluje o vstup do európskych štruktúr.

Patriarcha Kyrill odsľúžil moleben pred prípravou myra

V pondelok Strastného týždňa v Donskom monastieri v hlavnom meste, patriarcha moskovský a celej Rusi Kyrill, odsľúžil moleben pred prípravou myra, oznámili RIA „Novosti“.

Samotnú prípravu myra začal patriarcha Kyrill posvätením vody, ktorou posvätil pec, kotol a nádoby s olejom, vínom a prísadami, požehnal všetky ingrediencie na prípravu myra, pred tým ako ich vliali do kotla. Patriarcha taktiež sám zapálil oheň v peci, v ktorej sa kúri špeciálnym drevom. V čase čítania Evanjelia pristúpili ku kotlu diakoni s lopatkami na miešanie a začalo samotné varenie myra.

Myro je špeciálna zmes, ktorá pozostáva približne z 50-tich látok. Základ tvorí olivový olej, voňavé bylinky a vonné masť. Posvätené myro je uložené na oltári a používa sa k tajine myropomazania, ktorá sa vykonáva po krste. Myropomazanie sa prívolaáva blahodät Božia. V tejto chvíli sa završuje duchovné spojenie človeka s Bohom a človek prestáva byť oddeleným od Boha. Takisto sa používa pri svätení nových prestolov chrámov. Pripravuje sa iba raz v roku, od pondelka do stredy Strastného týždňa, vo štvrtok sa posväčuje.

Pomazovanie myrom poznáme už v starozákonných dobách: myrom sa pomazovali proroci, veľkňazi, králi, takže ako aj svätostánky, kde sa slúžili bohoslužby. Myro sa spomína aj na mnohých miestach Nového zákona. Práve ženy-myronosice prišli k hrobu Isusa Christa, aby jeho telo pomazali myrom a ako prvé boli hodné vedieť o tom, že Kristus vstal z mŕtvych.

